ARCHEOLOGIE VE STŘEDNÍCH ČECHÁCH 13, 2009, STR. 817–836

ZÁCHRANNÝ VÝZKUM SÍDLIŠTĚ LIDU POPELNICOVÝCH POLÍ V PŘEPEŘÍCH U TURNOVA

Jan Prostředník

ÚVOD A LOKALIZACE

V srpnu roku 2007 oznámil zástupce realitní kanceláře Premo spol. s r. o. z Liberce Muzeu Českého ráje v Turnově rozsáhlý stavební záměr v rozvojové lokalitě Přepeře-západ. Šlo o přípravné práce pro stavbu 17 rodinných domů na parcelách č. 93/63–79.[1]

Lokalita se nachází na severozápadním okraji obce Přepeře u Turnova na nevýrazné terase nad řekou Jizerou, která protéká jižně ve vzdálenosti 400 m. Na západní straně je poloha obtékána Ohrazenickým potokem (IV. řád), který se za Přepeřemi vlévá do Jizery. Lokalita má jihovýchodní orientaci a je chráněna od severu táhlým hřbetem.

Lokalizace rozvojové lokality Přepeře-západ (střed lokality): ZM 10: 03-32-22, 362 mm od ZSČ, 267 mm od JSČ, nadm.výška 248–255 m; střed parc. č. 93/73: ZM 10: 03-32-22, 357 mm od ZSČ, 269,5 mm od JSČ, nadmořská výška 250 m; střed parc. č. 93/74: ZM 10: 03-32-22, 359,5 mm od ZSČ, 270 mm od JSČ, nadmořská výška 250 m.

Rostlý terén je tvořen sprašovou návějí mocnou 8–9 metrů; pod ní pokračují hlinité štěrky s písčitou svrchní vrstvou, náležející k terasovým říčním sedimentům; vlastní křídové podloží ve formě zvětralých

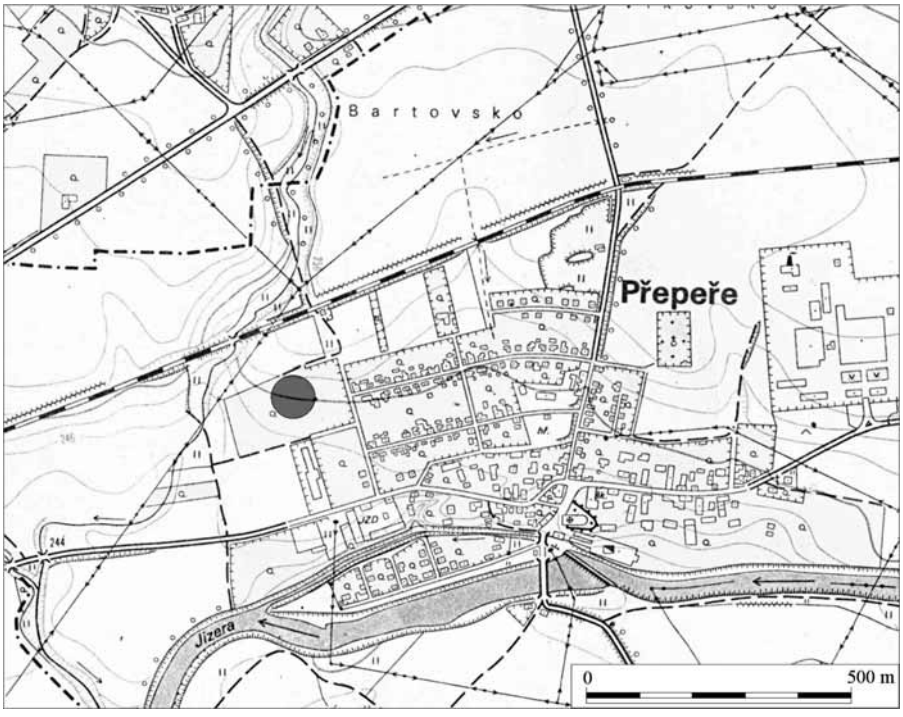

Obr. 1. *Přepeře (okr. Semily) – rozvojová lokalita Přepeře-západ. Lokalizace záchranného archeologického výzkumu na mapě ZM 10: 03-32-22*

[1] Terénní část výzkumu proběhla za finanční podpory PPZAV v roce 2007, laboratorní ošetření a konzervace artefaktů podpořil Liberecký kraj z Fondu kulturního dědictví Libereckého kraje v roce 2008. Přírodovědné analýzy byly hrazeny z projektu Cíl: SP 2e6 MŽP.

křemenitých pískovců se objevuje v hloubce cca 12 metrů od současného povrchu. Klimaticky se oikumena řadí mezi mírně vlhké až mírně suché okrsky s mírnou zimou (roční úhrnné teploty 7–9 °C, roční srážky 600–700 mm; *Mikyška 1972*).V povodí Jizery byly rekonstruovány dubohabrové háje. Úzký pás podél toku tvoří luhy a olšiny. Na Turnovsku se rozkládají borové doubravy.

DĚJINY ARCHEOLOGICKÉHO VÝZKUMU

Lokalita leží v území staré sídelní oblasti, rozkládající se podél obou břehů řeky Jizery. Registrujeme zde stopy kontinuálního osídlení již od staršího pravěku. V rámci katastrálního území Přepeř bylo registrováno 10 nalezišť,[2] která náležejí do rozsáhlého ÚAN první kategorie č. 03-32-22/1: 1) kostel sv. Jakuba Většího (VS2); 2) sušárna na cihly p. Buriánka (B D–Ha A–Ha B); 3) zahrada p. Žďárského (B D–Ha A–Ha B–Ha C); 4) zahrada p. Nováka a Bičíka (RS–VS2); 5) poloha „Na Černavách" (mladší až pozdní paleolit, neolit, eneolit); 6) zahrada p. Kouřila (neolit); 7) ojedinělý nález stříbrné mince Justiniána I. (527–565); 8) prostor sondáže A. Ouhrabky (1953) a povrch. sběr V. Daněčka (1995); 9) tvrz – VS2, v areálu ZD tvrz renesanční; 10) Přepeře-Sklostroj – sídlištní objekt StK (jde o rozsáhlé neolitické sídliště, které se rozkládá v prostoru S od místa nálezu). Informace o starších nálezech byly publikovány J. Filipem (*1947*, 241–243). S výjimkou naleziště č. 10, které bylo objeveno při hloubení plynovodního potrubí v roce 1993, mají artefakty z ostatních nalezišť minimální vypovídací hodnotu – chybějí nám nálezové okolnosti včetně dokumentace u zkoumaných objektů A. Ouhrabkou v roce 1953 (naleziště 8). Námi zkoumaná lokalita na parc. č. 93/73 a 74 představuje první standardně vedený záchranný archeologický výzkum.

METODIKA ARCHEOLOGICKÉHO VÝZKUMU

Záchranný archeologický výzkum byl rozdělen do tří etap. V rámci první etapy proběhlo letecké snímkování lokality, které však vzhledem ke stavu vegetace nepřineslo žádné výsledky. Lokalita byla delší dobu zemědělsky neobdělávaná, a tím pádem zarostlá víceletou vegetací, ve které nebylo možné detekovat případné porostové příznaky. Ze stejného důvodu nemělo smysl provést na lokalitě povrchovou prospekci. Ani výsledky geofyzikálního měření by vzhledem k vedení vysokého napětí, které prochází v bezprostřední blízkosti lokality, nebyly relevantní. Počátkem září 2007 bylo proto přistoupeno k terénnímu výzkumu, který v první etapě spočíval v sondáži za pomoci lehké stavební mechanizace. Sondy byly položeny v trase plánované páteřní komunikace a dále na parcelách projektovaných rodinných domů.

Byla sejmuta ornice a podorničí na úroveň podloží, které zde bylo tvořeno spraší a sprašovými hlínami. Stopy antropogenních aktivit, které spadají do oblasti zájmu archeologie, byly registrovány pouze na parcelách č. 93/73 a 93/74. Nalezly se zde relikty kulturní, resp. splachové vrstvy a 2 kůlové jámy se zlomky keramiky a rozplavenou mazanicí ve výplni. Na základě těchto nálezů bylo možné aktivitu předběžně datovat do období mladšího pravěku (mladší doba bronzová až starší doba železná). Na ostatních parcelách nebyly stopy starších antropogenních aktivit doloženy. Na parcelách 93/64–70, které jsou situovány do nejvyšší partie svahu, se nalezly stopy po recentní orbě (mocnost ornice se zde pohybovala do 0,4 m). Na parcelách č. 93/75–78 bylo podloží dosaženo v hloubce cca 0,6–0,7 m, registrovali jsme zde splachovou vrstvu o mocnosti cca 0,2–0,3 m.

Z výsledků první etapy záchranného archeologického výzkumu vyplynulo, že na parcelách č. 93/73 a 93/74 bude třeba před zahájením stavby provést (v místě bezprostředně stavbou zasaženém) záchranný archeologický výzkum formou plošného odkryvu. Na ostatních parcelách (č. 93/64–72, 75–78) bude prováděn archeologický výzkum formou dohledu při provádění zemních prací.

V druhé etapě ZAV jsme se zaměřili na plošný odkryv na parcelách č. 93/73 a 74. Skrývka byla provedena pouze v prostoru projektovaného rodinného domu. Svrchní část ornice byla snímána opět za použití lehké stavební mechanizace. Povrch podorničí byl skrýván ručně včetně dochovaného reliktu kulturní vrstvy. Zahloubené objekty, registrované od úrovně ornice, byly po vyznačení půdorysu zkoumány a dokumentovány standardním způsobem. Osy objektů byly geodeticky zaměřeny (zaměření, výpočty a zpracování bylo provedeno v závazném referenčním systému Jednotné trigonometrické sítě katastrální a výškového systému Balt po vyrovnání). Ze zahloubených objektů byly odebírány vzorky výplní k proplavení a následný zisk rostlinných makrozbytků pro paleobotanické analýzy (*Kočárová – Kočár 2009*) a radiokarbonové datování (Silesian University of Technology, Institute of Physics Department of Radioiso-

[2] Lokalita na parc. č. 93/73 a 74 je jedenáctým lokalizovaným nalezištěm v k. ú. Přepeře u Turnova.

Obr. 2. *Přepeře (okr. Semily) – rozvojová lokalita Přepeře-západ. Letecký snímek západní části intravilánu s lokalizací budoucí zastavěné části (foto J. Prostředník, duben 2005)*

Obr. 3. *Přepeře (okr. Semily) – rozvojová lokalita Přepeře-západ. Letecký snímek lokality, na které již byla provedena zjišťovací sondáž. Označené místo představuje prostor s pozitivním zjištěním zachovaných historických terénů (foto J. Prostředník, září 2007)*

Obr. 4. *Přepeře (okr. Semily) – rozvojová lokalita Přepeře-západ, parc. č. 93/73. Začištěná plocha po dokončení výzkumu objektů 1–7/07 (foto J. Prostředník, říjen 2007)*

Obr. 5. *Přepeře (okr. Semily) – rozvojová lokalita Přepeře-západ, parc. č. 93/74. Plocha po začištění, v pravé polovině snímku je patrný povrchový projev kůlů a základových žlabů nadzemní stavby (foto J. Prostředník, říjen 2007)*

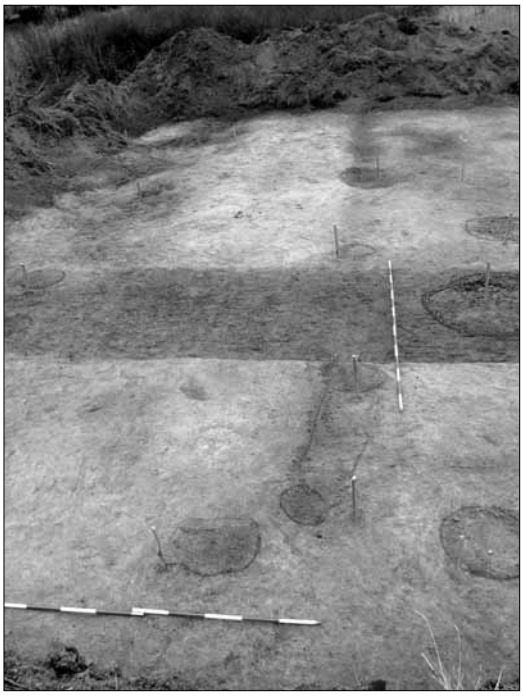

Obr. 6. *Přepeře (okr. Semily) – rozvojová lokalita Přepeře-západ, parc. č. 93/74. Pohled od severu na půdorys základu nadzemní stavby po začištění plochy (foto J. Prostředník, říjen 2007)*

Obr. 7. *Přepeře (okr. Semily) – rozvojová lokalita Přepeře-západ, parc. č. 93/74. Pohled od východu na půdorys základu nadzemní stavby po začištění plochy (foto J. Prostředník, říjen 2007)*

topes, Gliwice – Laboratory Report 52/08; viz *tab. 1*). Ve vytipovaných úsecích, kde kumulace kůlových jam vytvářely linie či pravoúhlé útvary, byly odebrány vzorky pro fosfátovou půdní analýzu (*Majer 2008*).

Třetí etapa ZAV proběhla v jarních měsících roku 2008 v souvislosti s hloubením trasy výkopů pro inženýrské sítě. Dohledy byly prováděny průběžně dle postupu zemních prací. Řezy výkopů však nenesly žádné stopy antropogenních aktivit, který by spadaly do oblasti zájmu archeologie.

POPIS NEMOVITÝCH OBJEKTŮ

Objekt č.: 001. Lokalita: parc. č. 93/73. Popis objektu: zahloubený objekt elipsovitého půdorysu, asymetrické k východu ustupující zaoblené dno, U profil, hladké stěny; rozměry (délka; šířka; hloubka): 0,56 m; 0,77 m; 0,14 m. Výplň 1: středně ulehlá tmavě hnědošedá jílovitá hlína. Nálezy: –. Množina: A. Datace: popelnicová pole (dle kontextu).

Objekt č.: 002. Lokalita: parc. č. 93/73. Popis objektu: zahloubený objekt mírně protaženého kruhového půdorysu, U profil, hladké stěny, oblé dno; rozměry (délka; šířka; hloubka): 0,48 m; 0,42 m; 0,09 m. Výplň 1: středně ulehlá tmavě hnědošedá jílovitá hlína. Nálezy: –. Množina: A. Poznámka: kontakt objektů 2 a 3/07 – dvojice kůlových jamek. Datace: popelnicová pole (dle kontextu).

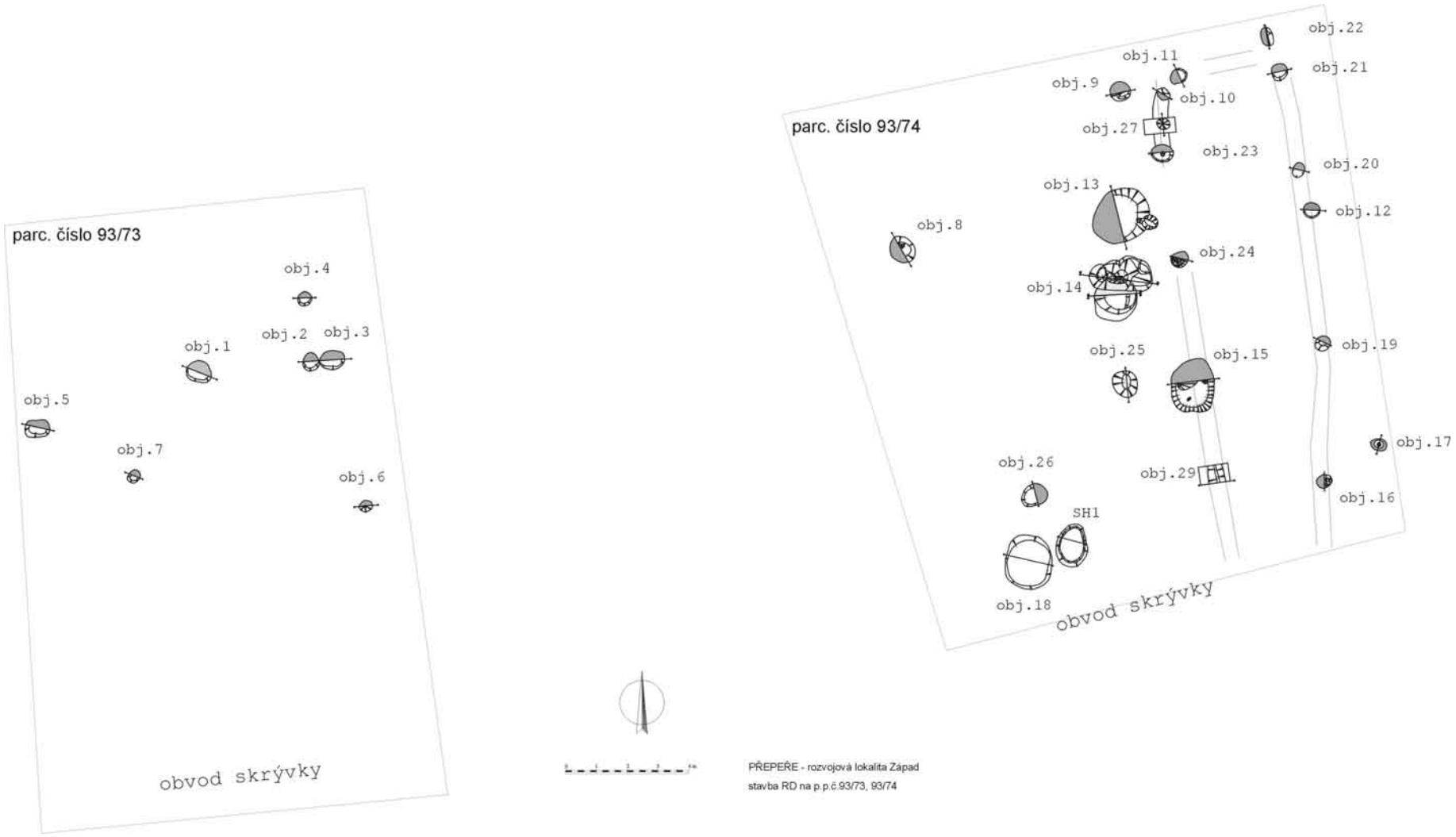

Obr. 8. *Přepeře (okr. Semily) – rozvojová lokalita Přepeře-západ. Geodetické zaměření záchranného výzkumu na parc. č. 93/73 a 74 (zaměření ing. A. Bělecký)*

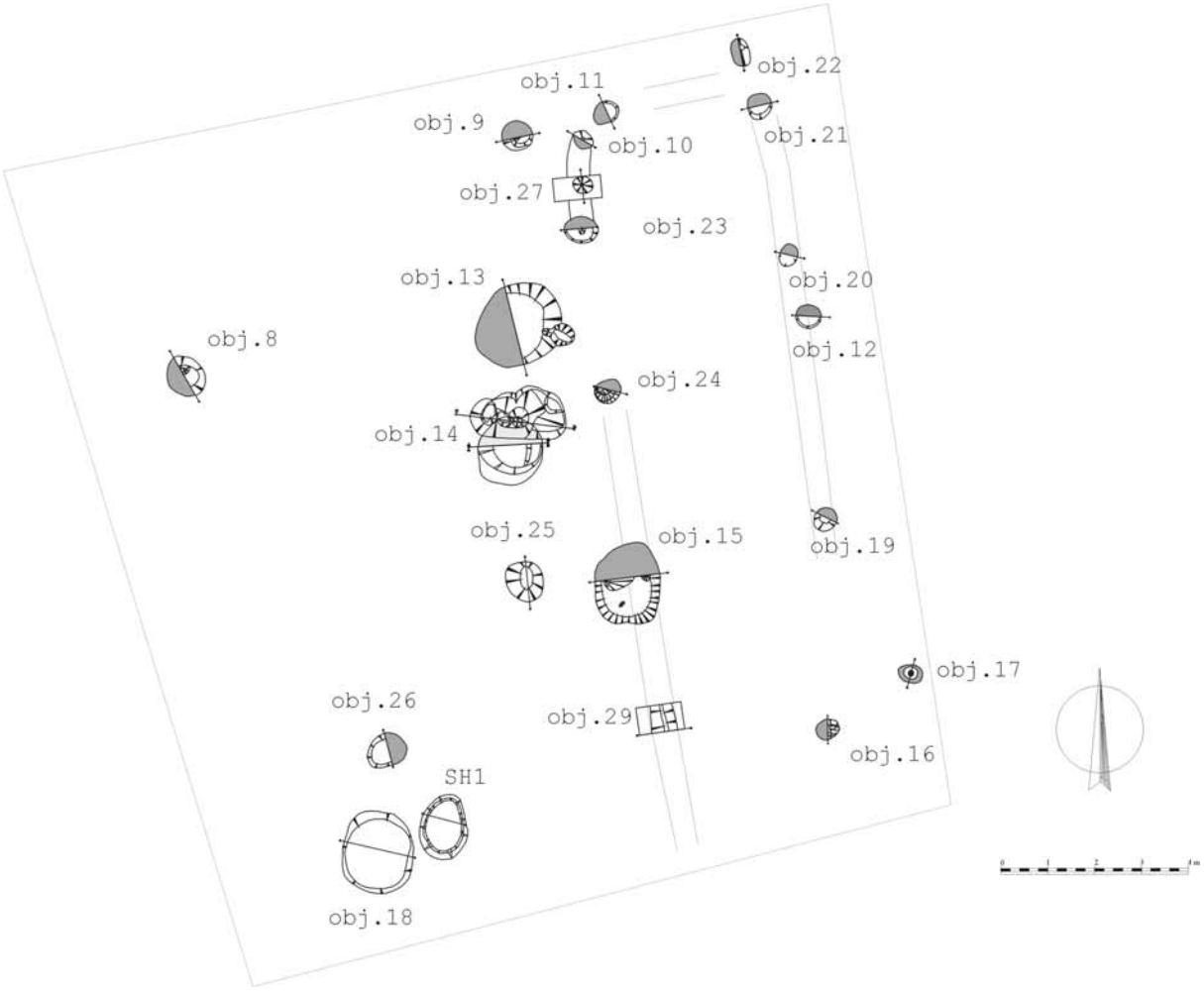

Obr. 9. *Přepeře (okr. Semily) – rozvojová lokalita Přepeře-západ. Geodetické zaměření záchranného výzkumu na parc. č. 93/74 (zaměření ing. A. Bělecký)*

Objekt č.: 003. Lokalita: parc. č. 93/73. Popis objektu: zahloubený objekt elipsovitého půdorysu, U profil, hladké stěny, zaoblené dno; rozměry (délka; šířka; hloubka): 0,66; 0,51 m; 0,08 m. Výplň 1: středně ulehlá tmavě hnědošedá jílovitá hlína. Nálezy: keramika (soubor 16). Množina: A. Poznámka: kontakt objektů 2 a 3/07 – dvojice kůlových jamek. Datace: popelnicová pole.

Objekt č.: 004. Lokalita: parc. č. 93/73. Popis objektu: zahloubený objekt kruhového půdorysu, U profil, zaoblené dno, hladké stěny; rozměry: průměr 0,36 m; hloubka 0,07 m. Výplň 1: středně ulehlá tmavě hnědošedá jílovitá hlína. Nálezy: –. Množina: A. Datace: popelnicová pole (dle kontextu).

Objekt č.: 005. Lokalita: parc. č. 93/73. Popis objektu: zahloubený objekt elipsovitého půdorysu (resp. obdélníkový se zaoblenými rohy), U profil, hladké stěny, ploché dno; rozměry (délka; šířka; hloubka): 0,66 m; 0,45 m; 0,12 m. Výplň 1: středně ulehlá tmavě hnědošedá jílovitá hlína. Nálezy: –. Množina: A/B. Datace: popelnicová pole (dle kontextu).

Objekt č.: 006. Lokalita: parc. č. 93/73. Popis objektu: zahloubený objekt kruhového půdorysu, schodovitý U a V profil, hladké stěny, téměř zahrocené dno; rozměry (délka; šířka; hloubka): 0,26 m; 0,29 m; 0,14 m. Výplň 1: středně ulehlá tmavě hnědošedá jílovitá hlína. Nálezy: mazanice (soubor 17). Množina: A. Poznámka: relikt zahroceného hrotu kůlu. Datace: popelnicová pole (dle kontextu).

Objekt č.: 007. Lokalita: parc. č. 93/73. Popis objektu: zahloubený objekt elipsovitého půdorysu, U profil, téměř ploché dno, hladké stěny; rozměry (délka; šířka; hloubka): 0,36 m; 0,46 m; 0,14 m. Výplň 1: středně ulehlá tmavě hnědošedá jílovitá hlína. Nálezy: –. Množina: A. Datace: popelnicová pole (dle kontextu).

Objekt č.: 008. Lokalita: parc. č. 93/74. Popis objektu: zahloubený objekt mírně elipsovitého půdorysu, v severovýchodním kvadrantu patrné ve dně zahloubení, U profil, hladké stěny oblé a v místě zahloubení zahrocené dno; rozměry (délka; šířka; hloubka): 0,68 m; 0,78 m; 0,09 – zahloubení 0,12 m. Výplň 1: středně ulehlá tmavě hnědošedá jí-

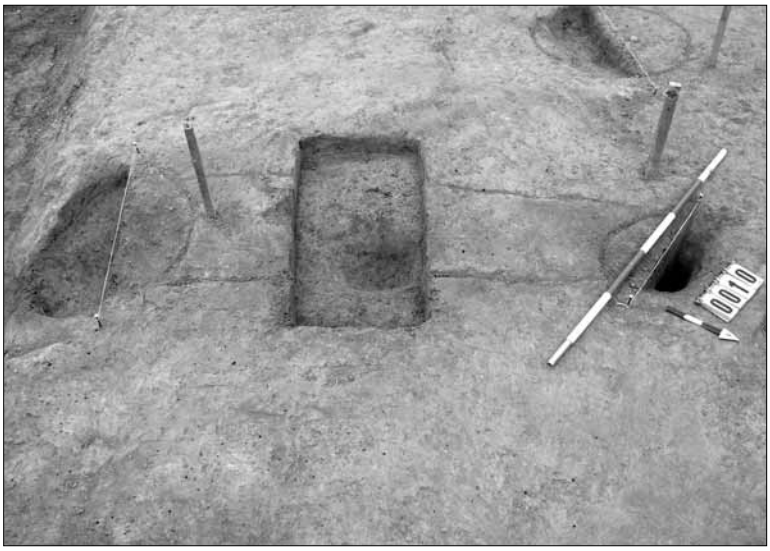

Obr. 10. *Přepeře (okr. Semily) – rozvojová lokalita Přepeře-západ, parc. č. 93/74. Obj. 23, 10, 27 a 11/08 – objekty tvoří spolu se žlabem základ severozápadního nároží nadzemní stavby (foto J. Prostředník, říjen 2007)*

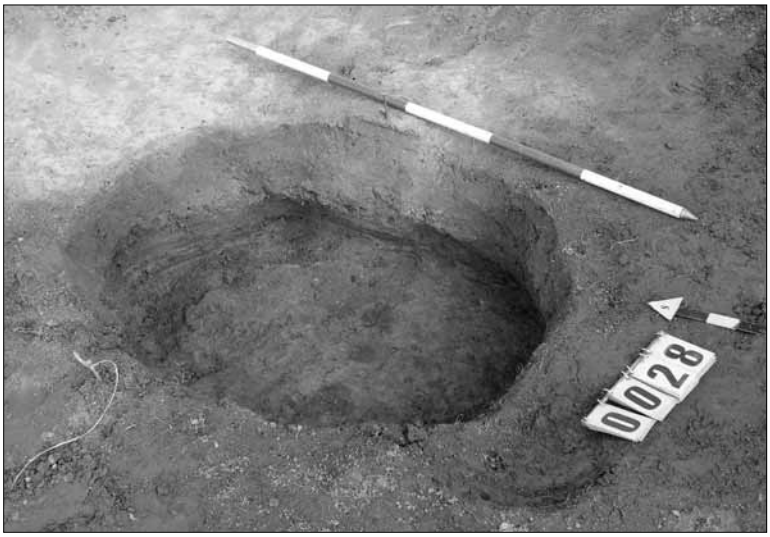

Obr. 11. *Přepeře (okr. Semily) – rozvojová lokalita Přepeře-západ, parc. č. 93/74. Obj. 28/08 – bazální část kruhového sila kónického profilu – 2. fáze výzkumu (foto J. Prostředník, říjen 2007)*

lovitá hlína. Nálezy: keramika, mazanice (soubory 20). Množina: B. Poznámka: sloupová jáma s patrným zahloubením mimo střed dna, mohlo jít buď o excentricky umístěný hrot kůlu, nebo o superpozici 2 objektů (nebylo lze prokázat na řezu), relikt zahroceného kůlu. Datace: Ha D.

Objekt č.: 009. Lokalita: parc. č. 93/74. Popis objektu: zahloubený objekt kruhového půdorysu, kombinované U a V dno s patrným zahloubením v centrální části, zaoblené a stupňovité dno, hladké stěny; rozměry: průměr 0,54 m; hloubka 0,14 m. Výplň 1: středně ulehlá tmavě hnědošedá jílovito-písčitá hlína. Nálezy: keramika, kámen (soubor 2). Množina: A/B. Poznámka: relikt hrotu kůlu. Datace: popelnicová pole.

Objekt č.: 010. Lokalita: parc. č. 93/74. Popis objektu: zahloubený objekt elipsovitého půdorysu, V profil, hladké stěny, zahrocené dno; rozměry (délka; šířka; hloubka): 0,2 m; 0,35 m; 0,22 m. Výplň 1: středně ulehlá tmavě hnědošedá jílovitá hlína. Nálezy: –. Množina: AA. Poznámka: součást severozápadního nároží stavby kůlové konstrukce, objekt souvisí s obj. 27 a 23, které spojuje žlab, ten byl registrován i v dalším pokračování severní vnější stěny stavby; relikt zahroceného kůlu. Datace: Ha D.

Objekt č.: 011. Lokalita: parc. č. 93/74. Popis objektu: zahloubený objekt mírně elipsovitého půdorysu, U profil, hladké stěny, ploché dno; rozměry (délka; šířka; hloubka): 0,4 m; 0,46 m; 0,08 m. Výplň 1: středně ulehlá tmavě hnědošedá jílovito-písčitá hlína. Nálezy: keramika (soubor 3). Množina: A. Poznámka: relikt kůlové jamky. Datace: popelnicová pole.

Objekt č.: 012. Lokalita: parc. č. 93/74. Popis objektu: zahloubený objekt téměř kruhového půdorysu, hladké stěny, U profil, ploché dno; rozměry: průměr 0,5–0,54 m; hloubka 0,09 m. Výplň 1: středně ulehlá tmavě hnědošedá jílovito-písčitá hlína. Nálezy: keramika (soubor 4). Množina: AA. Poznámka: součást východní stěny (středové příčky?) stavby kůlové konstrukce. Datace: Ha D.

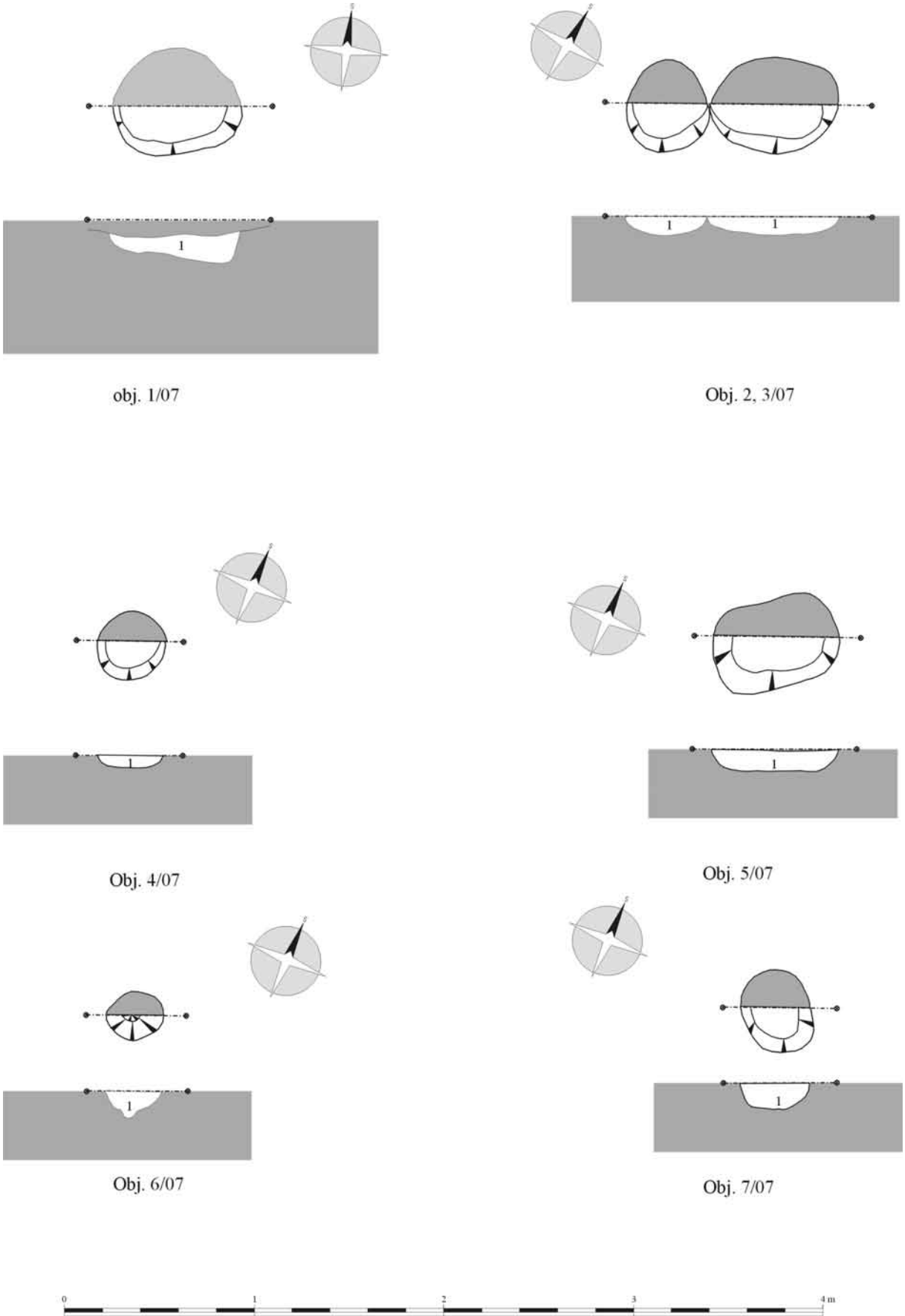

Obr. 12. *Přepeře (okr. Semily) – rozvojová lokalita Přepeře-západ, parc. č. 93/73. Půdorysy a řezy kůlových jam 1–7/07*

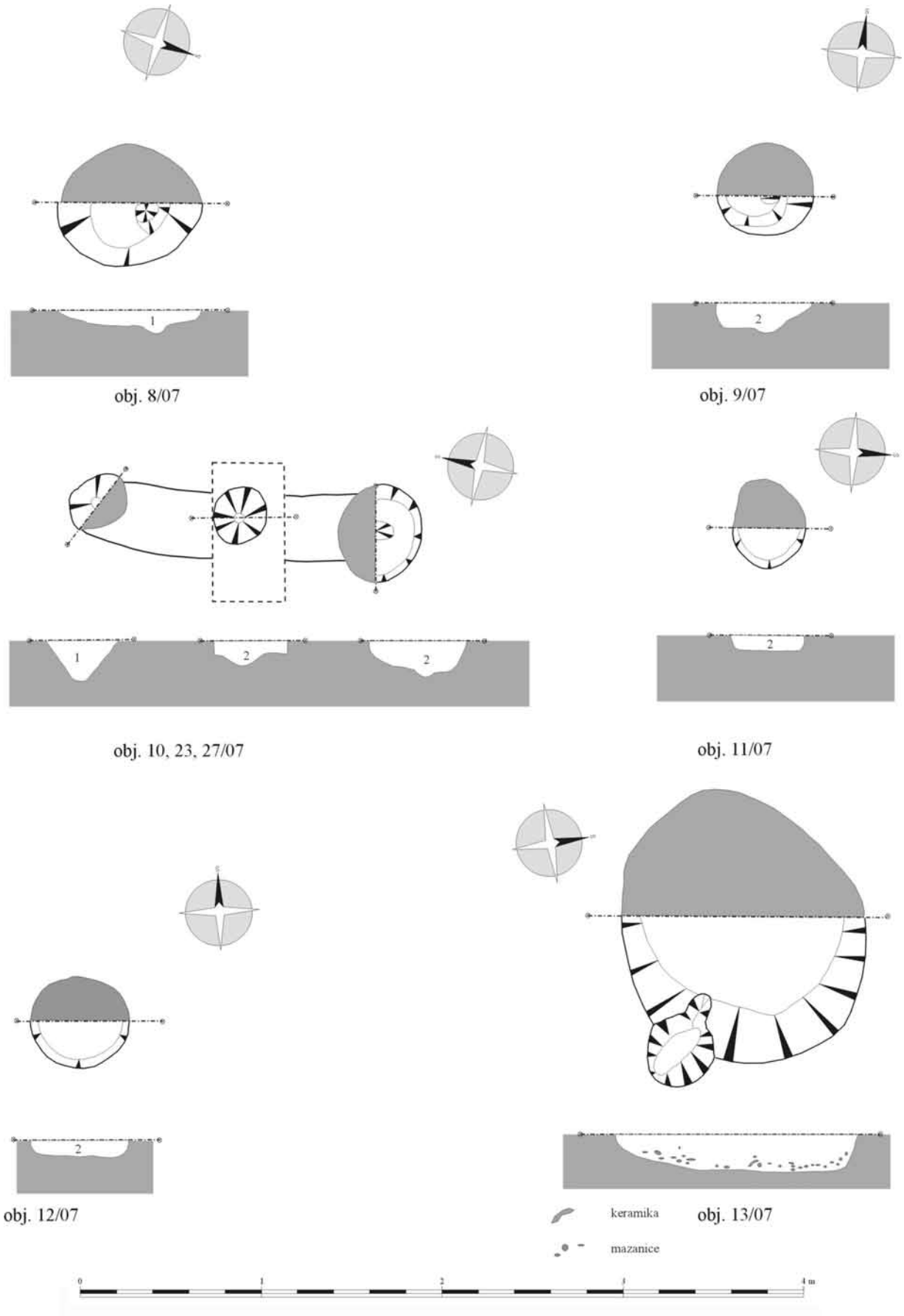

Obr. 13. *Přepeře (okr. Semily) – rozvojová lokalita Přepeře-západ, parc. č. 93/74. Půdorysy a řezy objektů 8–13, 23, 27/07*

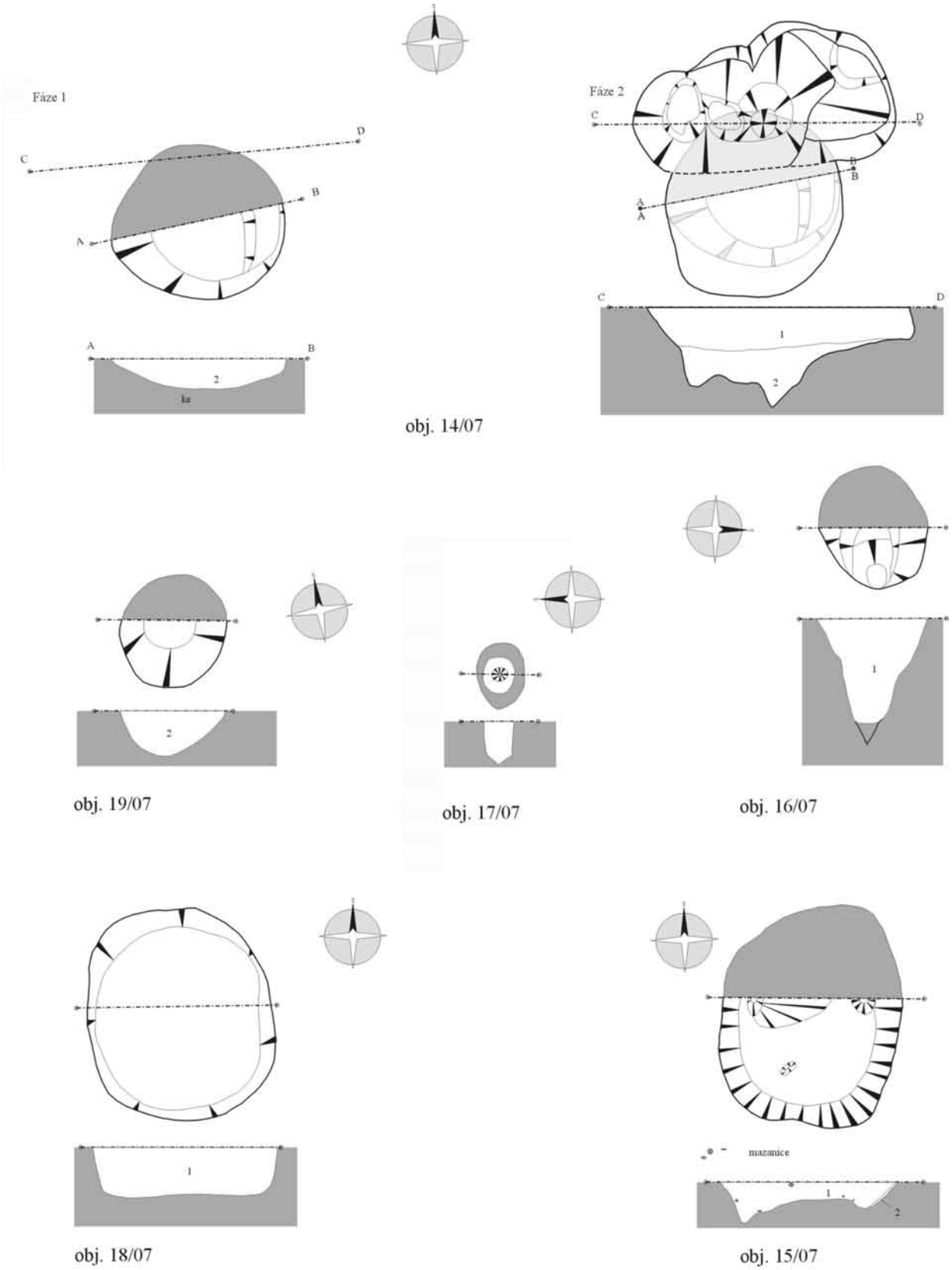

Obr. 14. *Přepeře (okr. Semily) – rozvojová lokalita Přepeře-západ, parc. č. 93/74. Půdorysy a řezy objektů 14–19/07*

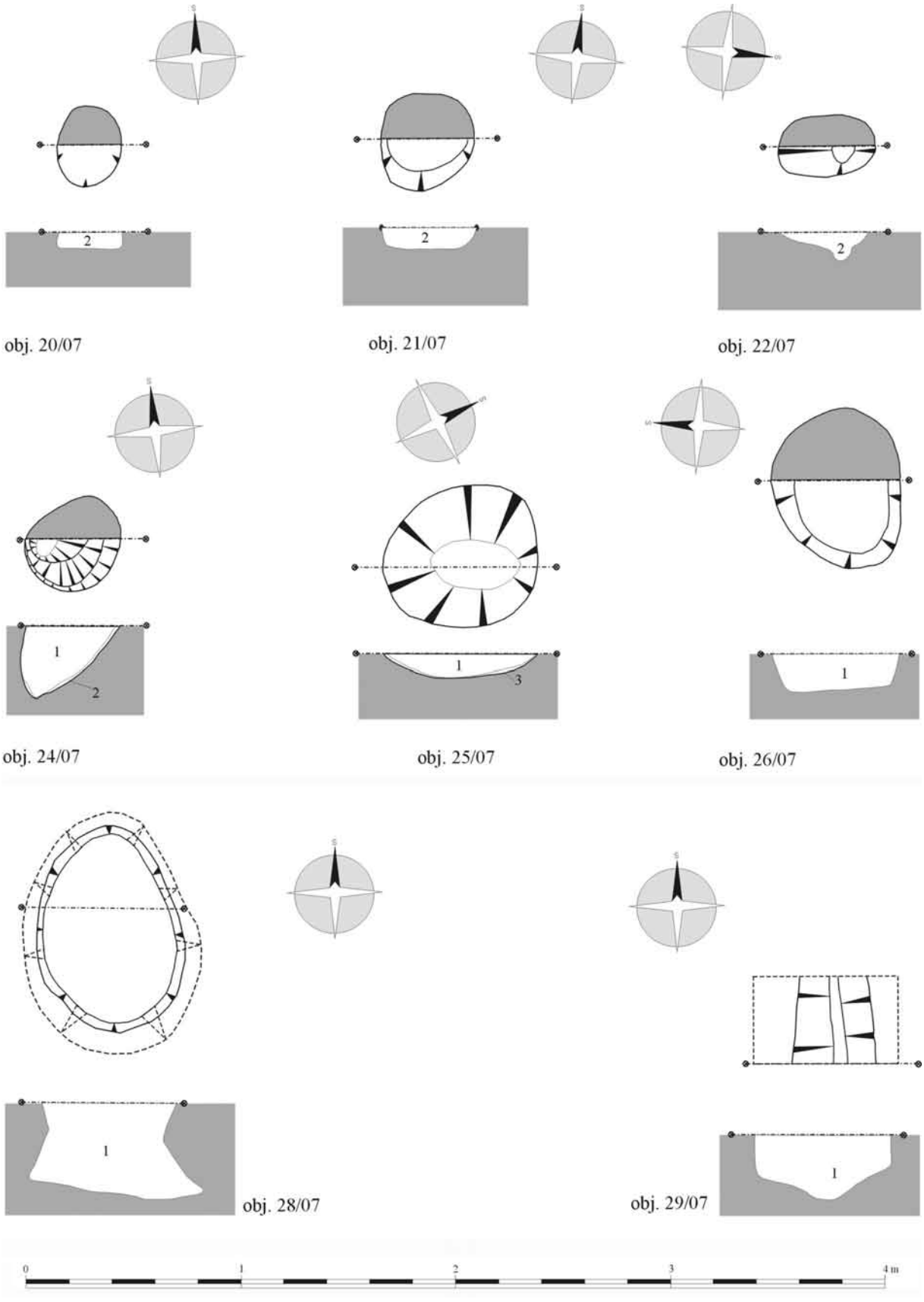

Obr. 15. *Přepeře (okr. Semily) – rozvojová lokalita Přepeře-západ, parc. č. 93/74. Půdorysy a řezy objektů 20–22, 24–26, 28, 29/07*

Objekt č.: 013. Lokalita: parc. č. 93/74. Popis objektu: zahloubený objekt mírně elipsovitého půdorysu se zahloubenou kůlovou jamkou na východní straně, U profil, mírně zaoblené dno, hladké stěny; rozměry (délka; šířka; hloubka): 1,54 m;1,35 m; 0,2 m. Výplň 1: ulehlá tmavě šedookrová jílovitá hlína s četnými čočkami rozplavené mazanice. Nálezy: keramika, brousek (soubory 7, 25). Množina: D, A. Poznámka: sídlištní jáma – pravděpodobně relikt sila s kůlovou jamkou, která tento objekt porušuje; kůlová jamka by mohla souviset se stavbou kůlové konstrukce. Datace: popelnicová pole.

Objekt č.: 014. Lokalita: parc. č. 93/74. Popis objektu: zahloubený objekt, který se po začištění při skrývce jevil jako větší sloupová jáma téměř kruhového půdorysu o průměru cca 1,1 m. Objekt byl původně zkoumán z 1/2 , při výzkumu severní poloviny došlo k výraznějšímu rozšíření, které svědčí o superpozici nejméně 3 objektů. Povrch severní poloviny byl překryt sedimentem přemístěného podloží. Pod ním se nacházel objekt elipsovitého půdorysu (1,77 × 0,95 m), U profil, nepravidelné dno, středem objektu procházela linie 3 kůlových jamek o průměru 0,2–0,25 m; rozměry (délka; šířka; hloubka): 1. fáze 1,15 m; 1,05 m; 0,2 m; 2. fáze 1,77 m; 0,95 m; 0,2 m; 0,66 m. Výplň 1: ulehlá tmavá hnědošedá jílovito písčitá hlína s četnými drobty mazanice a zlomky keramiky. Výplň 2: ulehlá střední šedobílá jílovotopísčitá hlína s četnými zlomky keramiky a ojedinělými drobty mazanice. Nálezy: keramika, kameny (brousky), mazanice, kosti (soubory 8, 9, 10, 18, 32, 33). Množina: A, C, AA. Poznámka: superpozice 2 objektů, starší elipsovitý se 3 kůlovými jamkami a mladší kruhový objekt; objekt s kůlovými jamkami by mohl souviset se stavbou kůlové konstrukce, nachází se na západní straně; 3 kůlové jamky s 2 doloženými hroty kůlů. Datace: Ha D.

Objekt č.: 015. Lokalita: parc. č 93/74. Popis objektu: zahloubený objekt mírně elipsovitého půdorysu se 2 kůlovými jamkami ve středu, V profil, nepravidelné zaoblené dno; rozměry (délka; šířka; hloubka): 1,2/1,45; 0,12 m, 0,18, 0,28 m. Výplň 1: ulehlá tmavá šedookrová jílovitá hlína s ojedinělými hrudkami mazanice. Nálezy: keramika, mazanice (soubor 27). Množina: D, AA. Poznámka: sídlištní jáma – pravděpodobně relikt sila se 2 kůlovými jamkami, které tento objekt porušují; kůlová jamka by mohla souviset se západní vnější stěnou stavby kůlové konstrukce, relikt hrotů kůlu. Datace: popelnicová pole.

Objekt č.: 016. Lokalita: parc. č. 93/74. Popis objektu: zahloubený objekt elipsovitého půdorysu, kombinovaný stupňovitý U a V profil, hladké stěny, původně zahrocené dno (dno objektu nedobráno); rozměry (délka; šířka; hloubka): 0,3 m; 0,36 m; 0,35–0,45 m. Výplň 1: středně ulehlá tmavě hnědošedá jílovitá hlína. Nálezy: keramika, uhlíky (soubory 21, 31). Množina: AA. Poznámka: součást východní stěny (středové příčky?) stavby kůlové konstrukce; na řezu patrný tvar hrotu kůlu. Datace: popelnicová pole.

Objekt č.: 017. Lokalita: parc. č. 93/74. Popis objektu: zahloubený objekt elipsovitého půdorysu, U a V profil, hladké stěny, hrotité dno; rozměry (délka; šířka; hloubka): 0,32 m; 0,44 m; 0,29 m; průměr kůlu 0,2 m. Výplň 1: ulehlá černošedá jílovitá hlína. Nálezy: –. Množina: A. Datace: popelnicová pole.

Objekt č.: 018. Lokalita: parc. č. 93/74. Popis objektu: zahloubený objekt téměř kruhového půdorysu, mírně rozevřený U profil, téměř ploché dno, hladké stěny; rozměry (délka; šířka; hloubka): 1,2–1,4 m, 0,32 m. Výplň 1: ulehlá černohnědá jílovitá hlína, ojedinělé nálezy keramiky. Nálezy: keramika, kámen (brousek) – soubory 5, 13. Množina: E. Poznámka: relikt sila. Datace: Ha D.

Objekt č.: 019. Lokalita: parc. č. 93/74. Popis objektu: zahloubený objekt kruhového půdorysu, V profil, oblé až mírně zahrocené dno, hladké stěny; rozměry: průměr 0,35–0,37 m; hloubka 0,15 m. Výplň 1: středně ulehlá tmavě hnědošedá jílovito-písčitá hlína. Nálezy: –. Množina: AA. Poznámka: součást východní stěny (středové příčky?) stavby kůlové konstrukce; relikt kůlu. Datace: Ha D.

Objekt č.: 020. Lokalita: parc. č. 93/74. Popis objektu: zahloubený objekt elipsovitého půdorysu, U profil, hladké stěny, ploché dno; rozměry (délka; šířka; hloubka): 0,3 m; 0,39 m; 0,08 m. Výplň 1: středně ulehlá tmavě hnědošedá jílovito-písčitá hlína. Nálezy: keramika (soubor 22). Množina: AA. Poznámka: součást východní stěny (středové příčky?) stavby kůlové konstrukce. Datace: Ha D.

Objekt č.: 021. Lokalita: parc. č. 93/74. Popis objektu: zahloubený objekt téměř kruhového půdorysu, U profil, hladké stěny, ploché dno; rozměry: průměr 0,42–0,46 m; hloubka 0,1 m. Výplň 1: středně ulehlá tmavě hnědošedá jílovito-písčitá hlína. Nálezy: –. Množina: AA. Poznámka: součást východní stěny (středové příčky?) stavby kůlové konstrukce. Datace: Ha D.

Objekt č.: 022. Lokalita: parc. č. 93/74. Popis objektu: zahloubený objekt elipsovitého půdorysu, kombinovaný U a V profil, oblé dno s patrným zahrocením v severní polovině objektu, hladké stěny; rozměry (délka; šířka; hloubka): 0,29 m; 0,44 m; 0,14 m. Výplň 1: středně ulehlá tmavě hnědošedá jílovito-písčitá hlína. Nálezy: –. Množina: AA. Poznámka: součást východní stěny (středové příčky?) stavby kůlové konstrukce; relikt zahroceného kůlu. Datace: Ha D.

Objekt č.: 023. Lokalita: parc. č. 93/74. Popis objektu: zahloubený objekt elipsovitého půdorysu, U profil s málo patrným zahloubením v centrální části, hladké stěny, oblé dno; rozměry (délka; šířka; hloubka): 0,46 m; 0,54 m; 0,2 m. Výplň 1: středně ulehlá tmavě hnědošedá jílovito-písčitá hlína. Nálezy: uhlíky (soubor 30). Množina: AA. Poznámka: součást severozápadního nároží stavby kůlové konstrukce, objekt souvisí s obj. 10 a 27, které spojuje žlab, ten byl registrován i v dalším pokračování severní vnější stěny stavby; velmi málo patrný relikt hrotu kůlu. Datace: Ha D.

Objekt č.: 024. Lokalita: parc. č. 93/74. Popis objektu: zahloubený objekt téměř kruhového půdorysu, šikmé hrotité V dno, hladké stěny; rozměry: průměr 0,44–0,47 m; 0,34 m. Výplň 1: ulehlá tmavě šedá jílovitá hlína s čočkami roz-

plavené mazanice. Nálezy: keramika, mazanice (soubor 28). Množina: A. Poznámka: součást západní stěny stavby kůlové konstrukce; patrný hrot kůlu. Datace: Ha D.

Objekt č.: 025. Lokalita: parc. č. 93/74. Popis objektu: zahloubený objekt téměř kruhového půdorysu, U profil, oblé dno, hladké stěny; rozměry: průměr 0,66–0,72 m; 0,12 m. Výplň 1: ulehlá světlá okrově šedá jílovitá hlína s rozpadlou mazanicí. Nálezy: keramika (soubory 12, 29). Množina: B. Poznámka: relikt sloupové nebo dna sídlištní jámy. Datace: Ha D.

Objekt č.: 026. Lokalita: parc. č. 93/74. Popis objektu: zahloubený objekt elipsovitého půdorysu, rozevřený U profil, hladké stěny, ploché dno; rozměry: 0,6 m; 0,74 m; 0,16 m. Výplň 1: ulehlá černohnědá jílovitá hlína. Nálezy: –. Množina: B. Poznámka: relikt sloupové jámy. Datace: popelnicová pole.

Objekt č.: 027. Lokalita: parc. č. 93/74. Popis objektu: zahloubený objekt kruhového půdorysu, kombinovaný U a V profil, oblé dno s náznakem zahrocení, hladké stěny; rozměry: průměr 0,32 m; hloubka 0,14 m. Výplň 1: středně ulehlá tmavě hnědošedá jílovitá hlína. Nálezy: –. Množina: AA. Poznámka: součást severozápadního nároží stavby kůlové konstrukce, objekt souvisí s obj. 10 a 23, které spojuje žlab, ten byl registrován i v dalším pokračování severní vnější stěny stavby; relikt zahroceného kůlu. Datace: Ha D.

Objekt č.: 028. Lokalita: parc. č. 93/74. Popis objektu: zahloubený objekt elipsovitého půdorysu, konkávní řez s plochým k východu sestupným dnem, hladké stěny; rozměry (délka; šířka; hloubka): vnější rozměry: 0,86/0,7 m; vnitřní rozměry 1,04/0,84 m; hloubka 0,43 m. Výplň 1: ulehlá tmavá hnědočerná jílovitá hlína s četnými nálezy keramiky. Nálezy: keramika, kameny (2 brousky) – soubory 6, 14, 15. Množina: E. Poznámka: silo. Datace: Ha D.

Objekt č.: 029. Lokalita: parc. č. 93/74. Popis objektu: řez žlabem, který tvoří vnější západní stěnu stavby kůlové konstrukce (délka stěny nejméně 12 m); rozměry (délka; šířka; hloubka): šířka 0,36 m (délka 12 m); hloubka 0,3 m. Výplň 1: ulehlá tmavá hnědočerná jílovotopísčitá hlína. Nálezy: –. Množina: AA. Poznámka: základový žlab – vnější západní stěna stavby kůlové konstrukce. Datace: Ha D.

Nadzemní stavba kůlové konstrukce

Objekty 10, 11, 27, 23, 24, 15, 29, 16, 17, 12, 20, 21, 22/07 tvoří část půdorysu nadzemní konstrukce. Jde o relikt stavby, který se nachází ve východní polovině skryté plochy a za východní hranici výzkumu dále pokračuje (existenci stavby nepřímo potvrdily i výsledky fosfátové analýzy – viz *Majer 2008*). Dokumentované rozměry jsou 13,7 m (osa sever–jih) a 6,2 m (osa západ–východ). Výzkumem jsme zachytili část velké stavby, která byla tvořena kůly zasazenými do základového žlabu. V interiéru stavby se nalezly pozůstatky vnitřní příčky. Na západní straně registrujeme žlab, který je ukončen objekty 23 a 24. Jako pravděpodobná se jeví možnost, že se v tomto prostoru nacházel vstup do stavby (nebo vjezd – s ohledem na šířku 3 m). Západně od obj. 24 vybíhají kolmo do vzdálenosti 2,5 m tři kůlové jamky, které jsou součástí obj. 14 a mohly by souviset s konstrukcí vstupu do stavby.

Jde o poměrně rozsáhlý objekt, který má rozměry větší než 14 × 6,2 m. Ovšem i takto rozměrné chaty jsou z období pozdního halštatu a časného laténu známé – např. v Tuchoměřicích, Tuchlovicích (*Soudská 1966*, 555–558) nebo v Krašovicích (*o. c.*, 587, obr. 24).

POPIS NÁLEZŮ

Objekt 14

Dva zlomky hrdla zásobnice s prstováním drsněným povrchem a zduřelým okrajem, barva: červená hnědookrová barva, hrubé těsto (rozměry: 6 × 7 × 1 cm), soubory 10, 11 – *Obr. 16:1*.

Zlomek z výdutě hrnce s krátkým plastickým lištovitým promáčknutým úchytem, barva: uvnitř černá, vně okrová, příměs písku, (rozměry: 6 × 5 × 0,7 cm), soubor 10 – *Obr. 16:2*.

Zlomek hrdla zásobnice s náběhem na límcovitý okraj, barva: uvnitř černá, vně okrová, bahnité těsto (rozměry: síla 1,3 cm), soubor 9 – *Obr. 16:3*.

Zlomek páskového ouška, barva: šedohnědá (rozměry: 2,5 × 1 × 0,4 cm), soubor 9 – *Obr. 16:4*.

Zlomek rozevřeného okraje polokulovité misky, barva: šedookrová (rozměry: 3 × 2 × 0,5 cm), soubor 11 – *Obr. 16:5*.

Zlomek polokulovité misky s šikmo seříznutým okrajem, barva: šedohnědá, povrch: bez úprav, ostřivo: písek, (rozměry: průměr ústí 16 cm, síla střepu 0,5–0,6 cm), soubor 9 – *Obr. 16:6*.

Zlomek polokulovité misky s šikmo seříznutým okrajem, barva: černošedá, povrch: tuhovaný, ostřivo: jemný písek (rozměry: průměr ústí 18 cm, síla střepu 0,4 cm), soubor 9 – *Obr. 16:7*.

Zlomek polokulovité misky s šikmo seříznutým dovnitř zataženým okrajem, barva: uvnitř černošedá; vně šedočerná až šedohnědá, povrch: bez úprav, ostřivo: hrubý písek (rozměry: průměr ústí 20 cm, síla střepu 0,5 cm), soubor 11 – *Obr. 16:8*.

Zlomek misky se zalomenou stěnou, výzdoba: na lomu řada krátkých svislých rýžek ohraničená 2 horizontálními rytými liniemi, uvnitř tuhovaná geometrická výzdoba, barva: černošedá; povrch: tuhovaný, jemně plavené těsto (rozměry: průměr výdutě 12 cm, síla střepu 0,4 cm), soubor 11 – *Obr. 16:9*.

Zlomek výdutě polokulovité misky, barva: šedohnědá až okrová, povrch: bez úprav, ostřivo: jemný písek (rozměry: průměr výdutě 20 cm, síla střepu 0,4–0,5 cm), soubor 11 – *Obr. 16:10*.

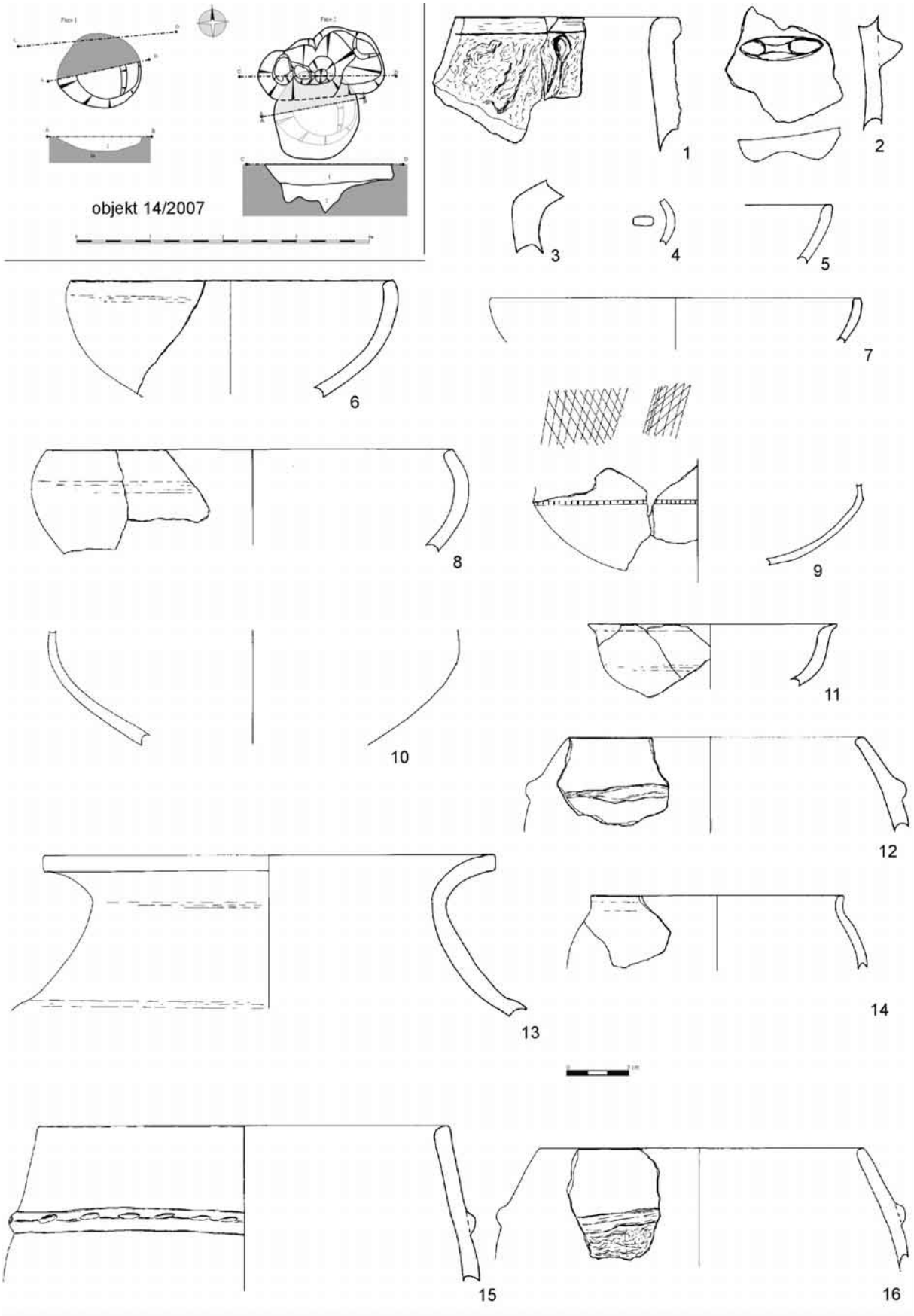

Obr. 16. *Přepeře (okr. Semily) – rozvojová lokalita Přepeře-západ, parc. č. 93/74. Keramika z objektu 14/08, Ha C–Ha D1*

Zlomek misky s esovitě profilovanou stěnou a ven vytaženým okrajem, barva: uvnitř černošedá; střep okrový, vně šedočerná, povrch: tuhovaný (rozměry: průměr ústí 12 cm, síla střepu 0,5 cm), soubor 11 – *Obr. 16:11*.
Zlomek soudku s dovnitř zataženým okrajem a plastickou páskou, barva: uvnitř černohnědá; střep černošedý, vně hnědá, povrch: „bahnitý", ostřivo: kamínky (rozměry: průměr ústí 14 cm, síla střepu 0,8 cm), soubor 9 – *Obr. 16:12*.
Zlomek prohnutého hrdla a s náběhem téměř límcovitého okraje, barva: okrová, těsto ostřené hrubým pískem, povrch: bez úprav (rozměry: průměr hrdla 22 cm, síla střepu 0,8–0,9 cm), soubor 9 – *Obr. 16:13*.
Zlomek misky (teriny) s krátkým esovitě profilovaným okrajem, barva: černošedá povrch: hlazený, tuhovaný, ostřivo: jemný písek (rozměry: průměr ústí 9 cm, síla střepu 0,5 cm), soubor 11 – *Obr. 16:14*.
Zlomek soudku s mírně dovnitř zataženým šikmo seříznutým okrajem a plastickou páskou s oválnými horizontálními kolky, barva: uvnitř černohnědá; vně okrová, povrch: „bahnitý" (rozměry: průměr ústí 14 cm, síla střepu 0,8 cm), soubor 10 – *Obr. 16:15*.
Zlomek soudku s dovnitř zataženým okrajem, plastickou páskou a drsněným povrchem, barva: šedohnědá až okrová, povrch: „bahnitý" – drsněný (rozměry: průměr ústí 15 cm, síla střepu 0,6 cm), soubor 11 – *Obr. 16:16*.

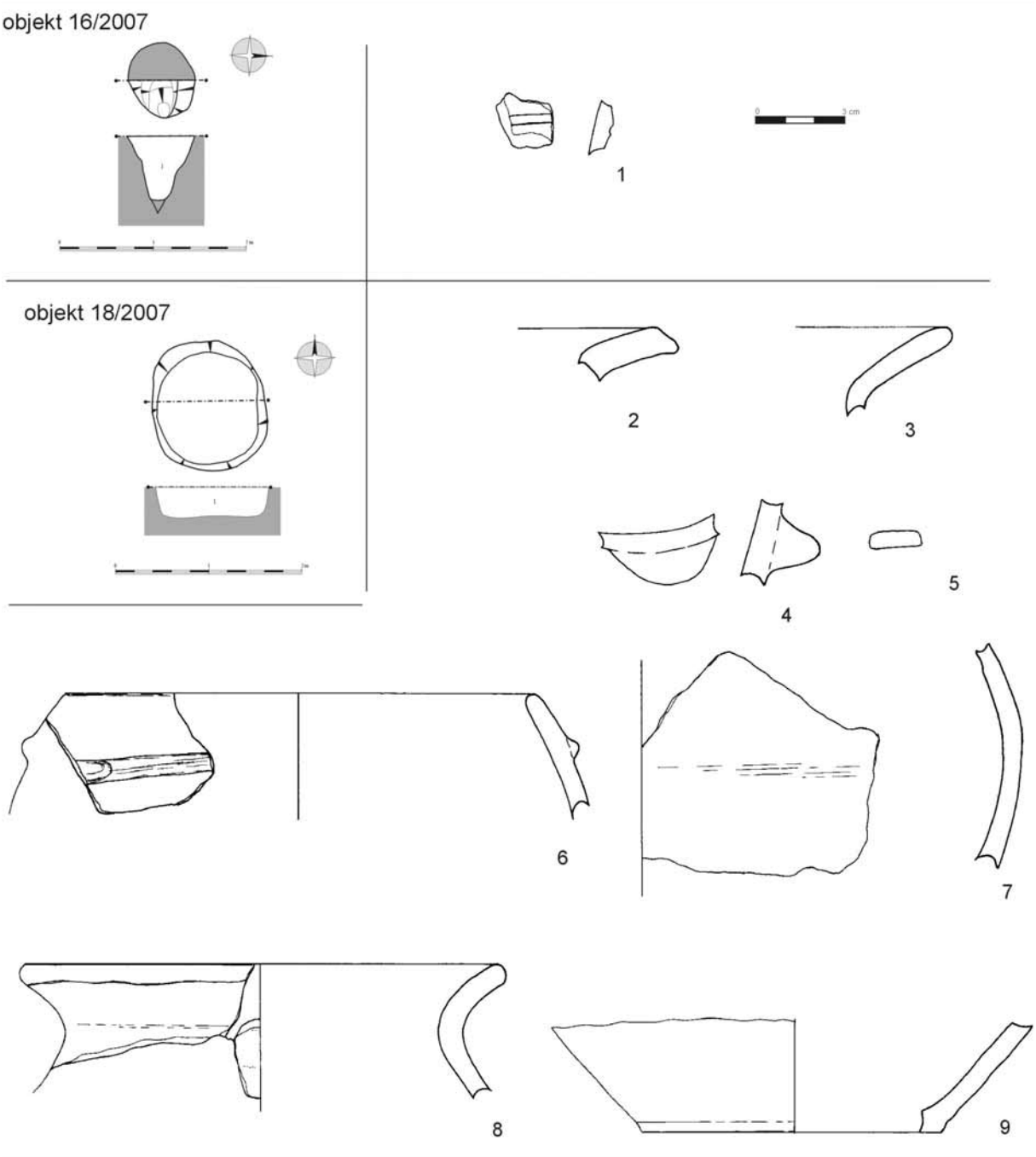

Obr. 17. *Přepeře (okr. Semily) – rozvojová lokalita Přepeře-západ, parc. č. 93/74. Keramika z objektů 16 a 18/08, Ha C–Ha D1*

Objekt 16
Zlomek stěny nádoby s hlubokým rytým horizontálním žlábkem, barva: světle okrová, povrch: bez úprav, ostřivo: jemný písek (rozměry: 2 × 2 × 0,5 cm), soubor 21 – *Obr. 17:1*.

Objekt 18
Zlomek hrdla zásobnice s náběhem na límcovitý okraj, barva: uvnitř černá, vně okrová, hrubé těsto (rozměry: síla 1 cm, průměr ústí – odhad 30 cm), soubor 13 – *Obr. 17:2*.
Zlomek prohnutého hrdla s ven vyhnutým okrajem, barva: uvnitř okrová, vně černošedá, těsto bahnité, povrch: bez úprav (rozměry: síla střepu 0,6 cm), soubor 13 – *Obr. 17:3*.
Zlomek z výdutě hrnce s krátkým plastickým jazykovitým úchytem, barva: šedohnědá, příměs hrubého písku (rozměry: 4 × 2 × 0,8 cm), soubor 13 – *Obr. 17:4*.
Zlomek páskového ouška, barva: šedohnědá (rozměry: šířka 1,5 cm, síla 0,6 cm), soubor 13 – *Obr. 17:5*.
Zlomek soudku s dovnitř zataženým okrajem a plastickou páskou, barva: šedookrová, povrch: „bahnitý" (rozměry: průměr ústí 16 cm, síla střepu 0,6 cm), soubor 13 – *Obr. 17:6*.
Zlomek výdutě nádoby, barva: uvnitř šedohnědá, vně černohnědá, bahnité těsto s velkými kamínky (rozměry: průměr výdutě 26 cm, síla střepu 0,8 cm), soubor 5 – *Obr. 17:7*.
Zlomek ostře prohnutého hrdla s ven vyhnutým okrajem, barva: uvnitř červenohnědý, vně tmavě hnědá, těsto ostřené hrubým pískem, povrch: hladký (rozměry: průměr hrdla 16 cm, síla střepu 0,7 cm), soubor 9 – *Obr. 17:13*.
Zlomek dna a dolní části výdutě nádoby, barva: uvnitř hnědošedá, vně šedookrová, příměs hrubého písku (rozměry: průměr dna 10 cm, síla střepu 0,7 cm), soubor 13 – *Obr. 17:10*.

Objekt 25
Zlomek misky (teriny) s krátkým esovitě profilovaným okrajem, barva: červenohnědá, povrch: bez úprav, ostřivo: jemný písek a slída (rozměry: síla střepu 0,3–0,4 cm), soubor 29 – *Obr. 18:1*.
Zlomek horní části výrazně vyduté nádoby (amfory) s hrdlem odděleným horizontálním žlábkem, barva: uvnitř tmavě šedá, vně šedohnědá, těsto ostřené slídou a jemným pískem (rozměry: průměr výdutě 32 cm, síla střepu 0,5 cm), soubor 5 – *Obr. 18:2*.
Zlomek misky (teriny) s krátkým prohnutým okrajem a zalomenou stěnou, barva: černošedá povrch: vně tuhovaný, jemně plavené těsto ostřené velmi jemným pískem (rozměry: průměr ústí 10 cm, síla střepu 0,4 cm), soubor 29 – *Obr. 18:3*.
Zlomek odsazeného dna a dolní části výdutě nádoby, barva: šedookrová, příměs hrubého písku (rozměry: průměr dna 9 cm, síla střepu 0,6 cm), soubory 12, 29 – *Obr. 18:4*.

Objekt 28
Zlomek soudku s dovnitř zataženým okrajem, barva: šedookrová, těsto bahnité s příměsí větších kamínků (rozměry: síla střepu 0,8 cm), soubor 6 – *Obr. 18:5*.
Zlomek hlubší misky (teriny) s krátkým esovitě profilovaným okrajem, barva: uvnitř okrová, střep šedý, vně okrová, povrch: bez úprav, ostřivo: jemný písek (rozměry: průměr ústí 6 cm, síla střepu 0,4 cm), soubor 6 – *Obr. 18:6*.
Zlomek výdutě amfory s páskovým uchem, barva: černošedá, povrch: tuhovaný, jemně plavený materiál (rozměry: průměr výdutě 14 cm, síla střepu 0,6 cm), soubor 15 – *Obr. 18:7*.
Zlomek výdutě nádoby (amfory) s horizontální rytou linií, barva: uvnitř šedohnědá, vně černohnědá, těsto ostřené pískem (rozměry: průměr výdutě 17 cm, síla střepu 0,4–0,6 cm), soubory 6, 22 – *Obr. 18:8*.
Zlomek horní části výdutě amfory s hrdlem odděleným 2 horizontálními rytými žlábky a ostře vně vyhnutým okrajem, barva: uvnitř okrová, vně černošedá, těsto a jemným pískem, povrch: vně tuhován (rozměry: průměr hrdla 22 cm, síla střepu 0,7 cm), soubor 14 – *Obr. 18:9*.
Zlomek dna a dolní části výdutě nádoby, barva: uvnitř černošedá, vně tmavě hnědá, příměs písku (rozměry: průměr dna 8 cm, síla střepu 0,6 cm), soubor 6 – *Obr. 18:10*.
Zlomek odsazeného dna a dolní části výdutě nádoby, barva: uvnitř černohnědá, vně okrová, těsto bahnité s příměsí kamínků, „bahnitý" povrch (rozměry: průměr dna 10 cm, síla střepu 1,1 cm), soubory 12, 29 – *Obr. 18:11*.
Zlomek nízkého výrazně vydutého soudku s dovnitř zataženým okrajem a plastickou páskou, barva: okrová, povrch: „bahnitý" (rozměry: průměr ústí 20 cm, síla střepu 0,7 cm), soubor 15 – *Obr. 18:12*.
Zlomek misky s esovitě profilovanou stěnou a krátkým ven vytaženým okrajem, barva: černošedá; povrch: tuhovaný pás pod okrajem (rozměry: průměr ústí 27 cm, síla střepu 0,7 cm), soubor 15 – *Obr. 18:13*.

Začištění plochy na parc.č. 93/74
Zlomek ploché sekerky (rozměry: 5,5 × 4,6 × 1,5 cm), neolit (materiál – metabazit typu Pojizeří), soubor 19 – *Obr. 18:14*.
Zlomek prohnutého hrdla s ven vyhnutým okrajem, barva: okrová, střep tmavý, těsto s příměsí písku a kamínků, povrch: hladký (rozměry: průměr ústí 12 cm, síla střepu 0,6 cm), soubor 24 – *Obr. 18:15*.

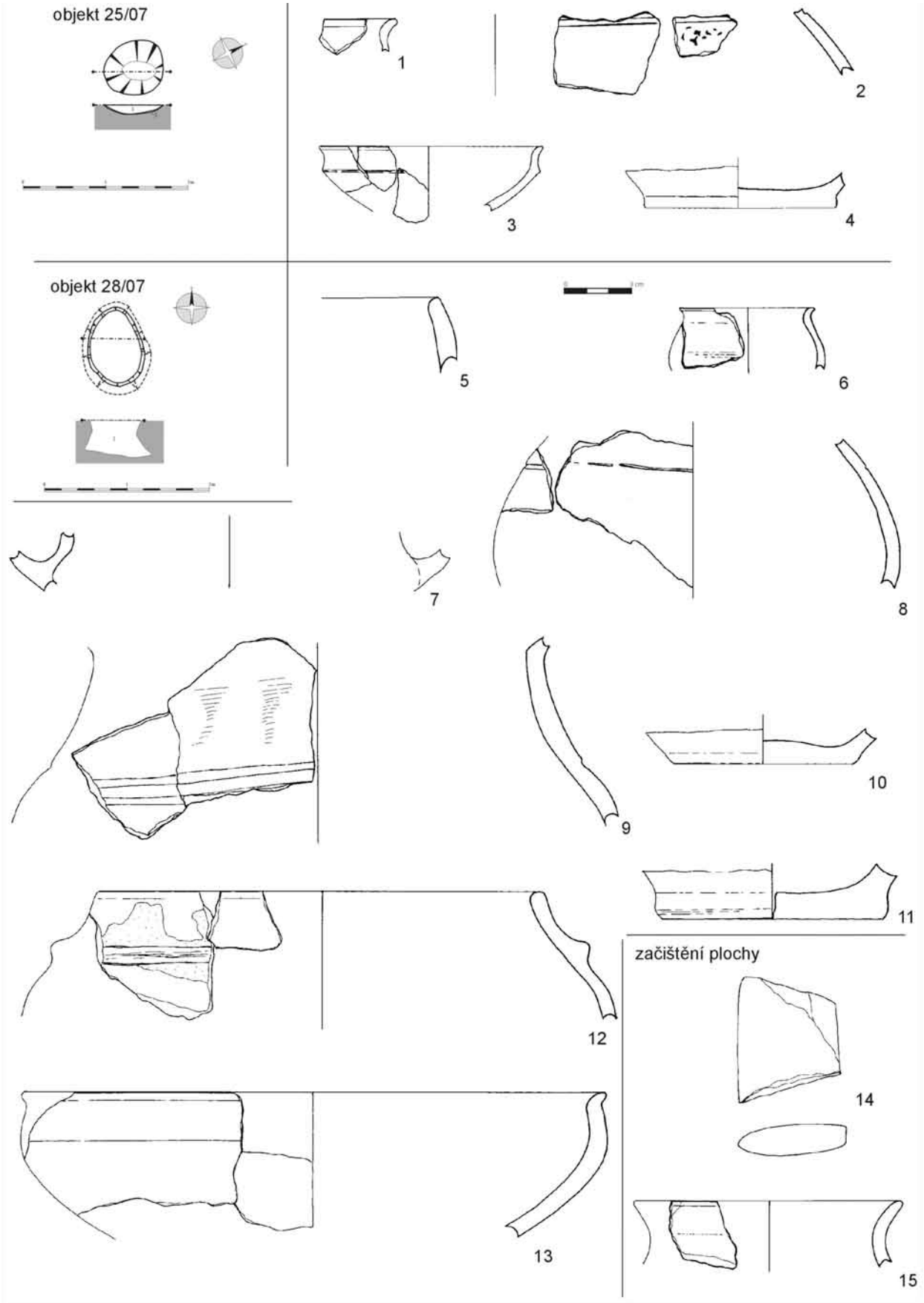

Obr. 18. *Přepeře (okr. Semily) – rozvojová lokalita Přepeře-západ, parc. č. 93/74. Keramika z objektů 25, 28/08 a ze sběrů, neolit (14), Ha C–H D1*

INTERPRETACE A DATOVÁNÍ

Archeologickým výzkumem byly prokázány stopy antropogenní aktivity, které lze datovat do mladší doby kamenné a do mladší fáze popelnicových polí (Ha C–Ha D1).

Při začištění kulturní vrstvy byl nalezen fragment ploché sekery z metabazitu typu Pojizeří, který svědčí o možné antropogenní aktivitě z období neolitu. Naším výzkumem však nebyly registrovány žádné nemovité objekty, které by spadaly do tohoto období. Mohlo jít buď o ojedinělý nález tohoto artefaktu, nebo o transport splachem. V okolí zkoumané lokality je osídlení z mladší doby kamenné prokázáno.

Do závěru starší doby železné (Ha D1) lze datovat artefakty ze zahloubených objektů. Mezi typické prvky patří například soudkovité tvary (*obr. 16:12,15–16*; *17:7*; *18:12*), mísy se zalomenou stěnou a vyhnutým okrajem a terinovité tvary (např. *obr. 16:11,14*; *18:3,6,13*) a dále mísy s vnitřní geometrickou výzdobou (*obr. 16:9*). Vedle těchto typičtějších chronologicky citlivých prvků se vyskytuje i řada keramických nálezů průběžných. Pro delší trvání sídliště či více sídelních fází svědčí i kalibrované datum 847–784 BC z objektu 15/08 (Laboratory Report 52/08; *tab. 1*).

No.	Sample name	Lab. No.	Age ^{14}C (BP)	Calibrated age range 68%	Calibrated age range 95%
7	Prepere T15/08/S61	GdA-1437	2645 ± 30	826BC (68.2%) 797BC	895BC (4.3%) 872BC **847BC (91.1%) 784BC**

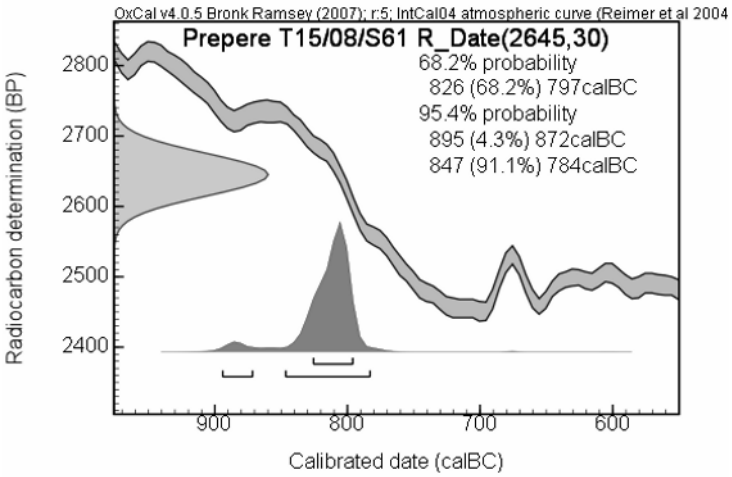

Tab. 1. *Radiokarbonové datování bylo zadáno do Radiocarbon Laboratory Institute of Physics – Silesian University of Technology, Krzywoustego 2, 44-100 Gliwice (Prof. dr hab. Anna Pazdur). Vzorek z uhlíku z výplně objektu 15/07 číslo GdA- poskytl datum 2645±30 BP. Po kalibraci tato hodnota dává interval 847–784 BC (s 95% pravděpodobností)*

Lokalita Přepeře-západ náleží do poměrně četné skupiny sídelních buněk v turnovské komoře datovaných do závěru starší doby železné (Ha D1 – *Prostředník 2000*; *2001*). Nachází se na nevýrazné terase nad řekou Jizerou (vzdálenost 400 m), před převládajícími větry od severu je krytá táhlým hřbetem orientovaným v ose západ–východ. Podle výsledků plošného odkryvu i zjišťovacích sondáží je patrné, že jde nejspíše o dvoufázové sídliště pravděpodobně typu usedlosti. Odkryvem jsme však nepostihli celou plochu sídliště, proto nelze tuto hypotézu potvrdit. Ani „výbavu" usedlosti jednotlivými objekty, jak je popisována u sídliště v Jenštejnu (*Dreslerová 1995*, 69), nelze u námi zkoumané lokality verifikovat. Vedle sídlištních objektů jsme zachytili i půdorys nadzemní kůlové stavby o dochovaném rozměru 6,2 × 14 m.

K osídlení datovanému do Ha D1 nacházíme četné analogie v bezprostředním sousedství – např. sídliště v Turnově-Nudvojovicích (okr. Semily), Pěnčíně (okr. Liberec), samotných Přepeřích (okr. Semily), Příšovicích I (okr. Liberec), Svijanech (okr. Liberec, *Waldhauser 1988*) ad. V Turnově nacházíme jak analogická sídliště, tak i žárová pohřebiště (Aehrantálova cihelna, poloha „Na kamenici", Maškovy zahrady, naposledy *Waldhauser 1976*, 78). V roce 1993 bylo zjištěno sídliště z Ha D1 při výzkumu na Mariánském náměstí (*Prostředník 1993*). V roce 1995 byl při stavbě areálu Technických služeb v poloze „Pod svatým Antonínem" objeven výrobní okrsek datovaný do Ha D1 (*Prostředník 1996*) – lokalita náleží do komplexu Maškových zahrad, které byly zkoumány v letech 2000 a 2001 (*Prostředník 2001a,b*; *2002*). Šlo o záchranný výzkum polykulturního naleziště sídlištního charakteru, kde jedna z fází náležela také do závěru starší doby železné. Vzhledem k tomu, že lokalita přímo sousedí s výrobním okrskem zkoumaným v roce 1995, je pravděpodobné, že jde o jednu lokalitu. V srpnu 1998 proběhl záchranný archeologický výzkum na městišti 297 v Dvořákově ulici – doložili jsme zde osídlení ve starší době železné (Ha C–Ha D dle Reinecka).

ZÁVĚR

Na základě výsledků zjišťovací sondáže, která proběhla v prostoru projektovaných inženýrských sítí, komunikace a v prostoru předpokládané zástavby RD v rozvojové lokalitě Přepeře-západ, byl proveden na parcelách č. 93/73 a 74 záchranný archeologický výzkum. Ten se zaměřil výhradně na prostor ničený nebo trvale znepřístupněný plánovanou stavbou rodinných domů. Byla zde provedena mechanizovaná skrývka ornice a dále bylo budoucí staveniště ručně začištěno.

Na skryté ploše bylo nalezeno 29 zahloubených objektů. Šlo o relikty kůlových a sloupových jam, žlabů, zásobních objektů a blíže neurčitelných sídlištních jam. Z charakteru nemovitých objektů i movitých archeologických nálezů bylo patrné, že jde o lokalitu sídlištního charakteru. Ve východní části skryté plochy byl objeven pozůstatek kůlové stavby obdélníkové konstrukce u rozměrech větších než 6,2 × 14 m, která svou delší stranou respektovala osu sever–jih. Východní i západní stěnu stavby tvořily kůly původně zapuštěné do žlabů, které se dochovaly jen v podobě nepatrných náznaků. Vstup nebo vjezd do této stavby se nacházel nejspíše na západní straně, kde byly objeveny sídlištní jámy a zásobní jámy zahloubené do sprašového podloží. V řešeném prostoru docházelo v minulosti k intenzivnímu zemědělskému hospodaření, proto se zachovaly pouhé relikty dna původních kůlových a sloupových jam. Mělké objekty byly opakovanou orbou zcela destruovány. Na základě keramických nálezů i kalibrovaného data ^{14}C (847–784 BC) bylo možné tuto antropogenní aktivitu sídelního charakteru datovat do horizontu Ha C–Ha D1. Výzkum na parcelách č. 93/73 a 93/74 prokázal sídliště, nacházející se v bezprostřední blízkosti vodního zdroje (vodoteč ve vzdálenosti 130 m SZZ od zkoumané plochy). S největší pravděpodobností jde o nepříliš rozsáhlé sídliště či dvorec z intervalu Ha C–Ha D1.

Jediným chronologicky nesourodým nálezem byl zlomek ploché sekerky z metabazitu typu Pojizeří, který lze datovat do období neolitu. Byl nalezen v kulturní vrstvě, při odkryvu nebyly registrovány žádné doklady antropogenní aktivity z tohoto období.

PRAMENY A LITERATURA

Dreslerová, D. 1995: A late hallstatt settlement in Bohemia. Excavation at Jenštejn, 1984. Praha.

Filip, J. 1947: Dějinné počátky Českého ráje. Praha.

Kočárová, R. – Kočár, P. 2009: Výsledky archeobotanické analýzy vzorků ze záchranného výzkumu sídliště lidu popelnicových polí v Přepeřích u Turnova, Archeologie ve středních Čechách 13, 837–839.

Majer, A. 2008: Přepeře u Turnova. Zpráva o fosfátové půdní analýze. Nepublikovaný rukopis. Volyně.

Mikyška, R. a kol. 1972: Geobotanická mapa ČSSR. Praha.

Prostředník, J. 1993: Záchranný výzkum v Turnově na Mariánském náměstí, Zpravodaj Muzea východních Čech 19, 68–79.

Prostředník, J. 1996: Záchranný výzkum sídliště lidu popelnicových polí a doby římské v Turnově, Pojizerský sborník 3, 11–70.

Prostředník, J. 1998: Nálezová zpráva ze záchranného archeologického výzkumu 08/98. K. ú. Turnov (okr. Semily) – Dvořákova ul. čp. 287, parc. č. 62. Archiv Muzea Českého ráje v Turnově.

Prostředník, J. 2000: Pravěké a středověké osídlení Turnova ve světle archeologických nálezů. Příspěvek ke stavebnímu vývoji města od jeho založení do konce středověku, Z Českého ráje a Podkrkonoší 13, 7–49.

Prostředník, J. 2001: Nové výzkumy sídlišť lidu popelnicových polí na Turnovsku. In: Příspěvky z V. kolokvia „Období popelnicových polí a doba halštatská". Pardubice, 97–132.

Prostředník, J. 2001a: Výsledky archeologického výzkumu polykulturního pravěkého sídliště v Turnově-Maškových zahradách. Předběžná zpráva, Od Ještěda k Troskám 8 (24), č. 5–6, 134–142.

Prostředník, J. 2001b: Výzkum polykulturního naleziště Turnov-Maškovy zahrady – 3. etapa. In: Archeologické výzkumy v Čechách 2000, Zprávy ČAS, Supplément 45. Praha, 20–21.

Prostředník, J. 2002: Výsledky výzkum v Turnově-Maškových zahradách v roce 2001, Zpravodaj Muzea východních Čech v Hradci Králové 28, 49–53.

Soudská, E. 1966: Obydlí na pozdně halštatských sídlištích, Památky archeologické 57, 535–603.

Waldhauser, J. 1976: Turnovský typ lidu popelnicových polí v severních Čechách. Výzkumy v severních Čechách 4. Teplice.

Waldhauser, J. 1988: Sídliště z pozdního halštatu (turnovského typu) ve Svijanech (okr. Liberec), Sborník Severočeského muzea, Historia 9, 147–150.

Waldhauser, J. – Prostředník, J. – Daněček, V. 2006: Problematické laténské rotační žernovy z Turnova v Pojizeří, Archeologické výzkumy v jižních Čechách 19, 101–107.

THE RESCUE EXCAVATION OF A SETTLEMENT OF THE URNFIELD PEOPLE AT PŘEPEŘE NEAR TRUTNOV

In the autumn of 2007, a rescue excavation took place on the Přepeře-západ site. 29 sunken features were recorded in the uncovered area. These were relics of post and column holes, troughs, storage pits and indeterminable settlement pits. In the eastern part of the investigated area, a remnant of a post-hole structure with a rectangular ground plan with dimensions of 6.2 × 14m was discovered, whose longer side respected the north-south axis. The east and west sides of the building consisted of posts sunken into troughs that were preserved only in the form of slight insinuations. The entrance or access to this building was most probably situated on the west side. On the basis of pottery finds as well as of the C14 dating (847–784 BC), it was possible to date this anthropogenic activity of settlement character to the Ha C–Ha D1 horizon. Most probably, it was a small settlement or a farmstead.

JAN PROSTŘEDNÍK
MUZEUM ČESKÉHO RÁJE, SKÁLOVA 71, 511 01 TURNOV